

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologia Scholastica Secundum Viam Et Doctrinam D. Thomæ Aquinatis, Doctoris Angelici

In Celebri Archiepiscopali Benedictina Universitate Salisburgensi, methodo
& norma ibidem usitata publicè tradita, & in IV. Tomos digesta ; Qvorvm
Primvs Tractat De Deo Vno Et Trino, Deq[ue] Creatura Angelica ...

Mezger, Paul

Augustæ Vindelicorum, 1695

Articulus I. De privilegiis Clericorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74152](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74152)

prescribi contra jus & privilegium alterius. Quantum verò temporis ad prescriptionem requiratur, dicemus in Tract. de Jur. & Justitia.

20. Inferes tertio. Usu contrario labefactari privilegium habens tractum successivum solummodo quoad illum actum intra tempus prescriptionis: e. g. habens privilegium non solvendi decimas, si solvat, officit solum privilegio quoad illum actum & vicem, & verè transfert dominium illarum, quas proin sibi vendicare amplius nequit: & constat ex *l. nlr. c. de Constitut. Princip.* ubi dicitur, quòd habens privilegium non solvendi tributa, si permittat se inscribi in libro tallium gravaminum, & intra decem dies non appellet, non obinde amisit privilegium, sed talem permissionem ad summum valere ad unum actum privilegio contrarium de tributo illà vice solvendo.

Quæres secundò. Quomodo per abusum amittatur privilegium?

21. Notandum, privilegii abusum tripliciter fieri posse: primò, illud nimium extendendo ultra id, quod privilegio concessum est: secundò ex privilegio sumendo occasionem delinquendi: tertio non utendo privilegio ad finem intentum à privilegio, vel utendo ad contrarium finem, ut

si Clericus dispensatus à residentia, ut possit studiis navare operam, tempus otio terat, aut vanis negotiis sese occupet. Quo posito

Respondeo primò. Si abusus annectitur privilegio per modum conditionis dissolutivæ, ut si dicatur: *Concedo tibi licentiam vel potestatem hoc agendi, quamdiu illà non abuteris*, tunc quidem ipso facto amittitur privilegium per abusum, sed tamen post sententiam declarativam abusus, tunc enim amissio habet se tanquam pena, ideoque sequitur conditiones legis penalis, de quibus antecederet dictum.

Respondeo secundò. Si abusus tertio modo, se habeat, privilegium ipso facto expirat juxta superius dicta de cessatione privilegii per cessationem causæ finalis.

Respondeo tertio. Si primò, vel secundò modo contingat abusus, tunc privilegium non amittitur ipso facto, sed per sententiam judicis, ita quippe habetur in *c. privilegium 11. q. 3. c. ubi. dist. 74. privilegium mercerum amittere, qui concessa sibi abutitur potestate*. Hoc est, quòd merito sit à superiore privandus privilegio, qui eodem abutitur, non autem quòd sit ipso facto privatus.

DISPUTATIO XXXIX.

DE

Privilegiis Clericorum & Religiosorum.

Non pleno alveo fundimus præsentem materiam, quippe nimis amplam, quam ut Theologici Tractatus partem tantummodo expleat, jamq; à peritissimis Doctorum Doctoribus cum dignitate integris libris tractatam. Itaque delibandam potius studioso Lectori propinamus, quantum ad hujus Tractatus pleniorum doctrinam comparandam & complendam necesse visum est. Et dicimus de privilegiis applicatis ad particulare subiectum, quod in Theologica consideratione potissimum est duplex: Clericus & Religiosus. Sit proinde

ARTICULUS I.

De Privilegiis Clericorum.

SUMMARI A.

1. Quid significet Status?
2. Diviso status in Ecclesiasticum & Laicalem.
3. Ecclesiasticus dividitur in Clericalem & Regularem.
4. Status Ecclesiasticus non nisi per Ministrum Ecclesiasticum acquiritur.
5. Quinam Eremitæ sint in statu Ecclesiastico.
6. Ad statum Ecclesiasticum pertinent Ordines militares, Novitii, Moniales.
7. Religiosi in favorabilibus veniunt etiam nomine Clericorum.
8. Clericatus & Monachatus sunt juris Divini.
9. Quid sit privilegium canonis & fori?

§. I.

Quid sit status Ecclesiasticus?

1. Status absolute significat quandam permanen-

tem vivendi modum humane nature accommodatum, juxta Doctrinam D. Thomæ, 2. 2. q. 184. a. 1. ideoque libertas & servitus ad statum pertinent, non autem dignitates, quæ facile mutationem subeunt.

Est in primis Status Christianorum, qui per Baptismum ingressi sunt in Ecclesiam DEI, qui juxta S. Hieronymum relatum in *c. duo sunt. 12. q. 1. in Laicalem, & Clericalem*, hoc est, Ecclesiasticum, Laicalis ille est, qui complectitur personas streptu secularium negotiorum implicatas. Ecclesiasticus, qui complectitur personas per Ecclesiasticum ministrum ad speciale DEI servitium destinatas. Quæ destinatio vel fit per ordinationem vel deputationem. Si per ordinationem (ad hanc reducitur prima Tonsura à qua incipit Clericatus per *c. cum coningat. 11. de state. c. ex litteris. 4.*

S. II.

Origo status Ecclesiastici & privilegio-
rum Clericalium.

de transact.] est status Clericalis, seu Clericatus; hæc quippe deputantur in sortem Domini, unde Clerico nomen in c. 1. dist. 21. Si per deputacionem, puta indumentum habitus religiosi & receptionem solemnem Professionis, est Monachus, seu status Regularis & Religiosus: Omnes quippe Regulares sub hoc nomine comprehenduntur. Unde patet, omnem quidem Clericum, vel Regularem esse personam Ecclesiasticam, non autem omnem personam Ecclesiasticam, esse Clericalem, cum detur bona illatio à specie ad genus, non item à genere ad speciem.

4. Caterùm dixi in definitione status Ecclesiastici, per Ecclesiasticum Ministrum. Cùm enim nemo det, quod non habet, nemo etiam potest in statu Ecclesiastico quempiam collocare, qui non ipse sit in eodem gradu constitutus; ut est Episcopus respectu Clericorum ordinandorum, & Superior Regularis respectu status Regularis.
5. Ex quo intelliges primò: Eremitas, qui de licentia Episcopi, vel Superioris Regularis ejus Ordinis gestant habitum Religiosum, & sub ejus obedientia à secularibus curis segregati vitæ solitarie exercitijs vacant, esse personas Ecclesiasticas contentas nomine Monachorum, eorumque privilegijs gaudere; non autem illos, qui absque Superioris Ecclesiastici Autoritate proprio libitu ejusmodi habitum gestant, vitamque exercent, uti cum Navarro docet Engel l. 5. tit. 39. n. 130. Bordonus de privileg. Cler. c. 1. n. 31.
6. Intelliges secundò. Inter personas Ecclesiasticas computari Ordines militares, quippe Ecclesiasticâ Autoritate deputatos ad DEO servendum per impugnationem infidelium. Item Moniales, Oblatos, Novitios & Novitias ac Tertiarios Ordinis S. Francisci, Gordon. ibidem, n. 28.
7. Intelliges tertio. Cùm agitur de privilegijs, nomine Clericorum venire omnes Religiosos utriusque sexûs, non tantùm Professos, sed etiam Novitios, ita ut dicta de privilegijs Clericorum etiam sint intelligenda de Religiosis, quantumvis in odiosis non veniant nomine Clericorum: favores quippe sunt ampliandi, odia restringenda. Ita omnes cum Navar. Layman, Diana.

STATUS Ecclesiasticus tam quoad Clericatum, 2. quàm Monachatum, in nova lege à Christo sumpfit originem; Clericatus quidem, nunquid enim ipse est institutus à Patre æterno Sacerdos in æternum secundùm Ordinem Melchisedech? Ps. 109. Monachus verò; quia quamvis sine voto, tria tamen vota Religiosa obedientiæ, paupertatis, & virginæ castitatis servavit usque ad mortem: cùmque utrumque statum non ab homine sed à DEO Patre luminum acceperit, a quo est omne datum optimum, & omne donum perfectum. Jac. 1. v. 17., uterque status est juris Divini. Ipse porò ceu summus Sacerdos & Episcopus Caputque Ecclesiæ, Apostolos, tanquam prima in statu Clericali membra instituit, ipsosque in Clericos, Sacerdotes, Episcopos ordinavit, atque ad Divina mysteria populis ministranda deputavit. Neque dubites, eosdem Apostolos etiam statum Religiosum sub Christo Capite fuisse profectos, cùm dicerent: Ecce nos reliquimus omnia, & secuti sumus te. Matth. 19. Ita enim sentit D. Thomas, 2. 2. q. 88. a. 4. ad 3. dicens: Apostoli autem intelliguntur vovisse pertinentia ad perfectionis statum, quando relictis omnibus secuti sunt eum.

Duplex est præcipuè privilegium Clericorum: 9. Canonis, & fori. Privilegium Canonis est, quo à jure Canonico seu Ecclesiastico cavetur Clericis, ne à quoquam injuriosè percutiantur sub pœna excommunicationis lata sententiæ, reservata extra articulum mortis, in Concilio Lateranensi, celebrato sub Innocentio II, a. 1139. & refertur in c. si quis, 29. 19. q. 4. Ex quo patenter constat, hoc privilegium esse juris humani. Privilegium fori est, quo persona Ecclesiastica eximitur à seculari jurisdictione, tam in civilibus, quàm criminalibus, simulque ab omnibus oneribus personalibus & realibus Laicorum, & vocatur immunitas Ecclesiastica. De qua celebris quæstio est, utrùm sit juris Divini, vel humani? Unde sit

ARTICULUS II.

An privilegium fori, & immunitas Ecclesiastica formaliter sit juris divini?

SUMMARIUM.

1. Munia spiritualia Clericis competunt jure Divino.
2. Quicquid Laici obtinent in spiritualibus, habent beneficio Ecclesiæ.
3. Immunitas Ecclesiastica originaliter est juris Divini.
4. Immunitas Ecclesiastica spectari potest in communi, & in particulari.
5. Immunitas Ecclesiastica secundùm se est juris Divini.
6. Est ex antiquissimo usu gentium, dictante naturâ, teste Scriptura.
7. Instituta in antiquo testamento.
8. Non antiquatum; 9. sed roboratum in novo.
10. Ut agnoscunt Concilia & SS. Canones.
11. Adversariorum evasio depellitur.
12. Fundamentum ex ratione.
13. Extenditur immunitas juris Divini etiam ad bona Ecclesiasticorum.
14. 15. 16. Rationes pro hac sententia.
17. Immunitas Ecclesiastica quoad applicationem in particulari est juris Pontificii.
18. Objeccio prima, quod immunitas Ecclesiastica non sit juris Divini naturalis. 19. nec posteriori.
20. Immunitas est juris Divini naturalis, ideoque formaliter invariabilis.

Y 3

21. Est